

Ebre

El biòleg Oliver Hernández, coordinador tècnic de l'espai, explica com entra l'aigua als aiguamolls de depuració. FOTO: JOAN REVILLAS

El cicle de l'aigua Eliminant els contaminants de forma natural

L'aigua de l'Ebre arriba al Delta pels canals, passa pels camps d'arross i a través dels desguassos arriba a les llacunes litorals i finalment al mar, per l'interior de les badies. Durant aquest procés, l'aigua pot incorporar una càrrega important de matèria en suspensió, nutrients (fòsfor i nitrogen) i també elements químics derivats de l'ús de fertilitzants i pesticides. La gran quantitat d'aigua dolça que arriba a les badies condiciona el seu estat, ja que es tracta d'uns espais marcats per la poca profunditat i la baixa taxa de renovació de l'aigua marina.

De forma complementària, els aiguamolls també compleixen altres funcions, com a nous hàbitats naturals que afavoreixen la biodiversitat de la zona.

Medi ambient

Aiguamolls de depuració: la solució basada en la natura que compleix 10 anys al Delta

Aquests filtres verds eliminen de manera natural bona part dels contaminants que porten les aigües procedents dels arrossars, abans d'arribar a les badies dels Alfacs i el Fangar

MARIBEL MILLÁN LÓPEZ
DELTEBRE

Fa just una dècada que el delta de l'Ebre compta amb els aiguamolls de depuració o filtres verds, un exemple d'infraestructura verda que millora la qualitat de l'aigua que prové dels arrossars i acaba desembocant a les badies dels Alfacs i el Fangar. Es tracta dels aiguamolls d'Illa de Mar, al marge esquerre al terme de Deltebre, i el de l'Embut, al terme d'Amposta, que ocupen 45 i 90 hectàrees respectivament. Uns terrenys públics, titularitat del Ministeri per a la Transició Ecològica (adquirits en l'anterior pla de protecció del Delta) i que estan a càrrec de l'empresa pública Acuamed, que al seu torn enca-

rrega la gestió a Aquambiente del grup Agbar. Aquestes dues àrees estaven ocupades per arrossars, que es van transformar en aiguamolls i s'hi va plantar vegetació autòctona, concretament canyissars (senill) i boga. D'aquesta manera s'aprofita la capacitat natural d'aquests ecosistemes, que en el seu conjunt (plantes, microorganismes, sediments...) permeten dipositar i retenir les substàncies contaminants que es poden a trobar a l'aigua que prové dels arrossars, com plaguicides i herbicides. Així, es tracta d'un tipus de «solució basada en la natura (SBN)».

Segons explica al Diari el biòleg responsable de la seva gestió, Oliver Hernández, l'aigua procedent dels desguassos entra a l'aigua-

Biodiversitat.

En els censos periòdics que es realitzen, s'han identificat a la zona unes 150 espècies diferents d'aus, la meitat de les que es poden trobar al delta de l'Ebre.

moll de depuració a través d'un cargol d'Arquímedes, per elevar l'aigua. De forma natural i per efecte de la gravetat, al llarg d'entre 10 i 14 dies, aquesta aigua procedent dels camps d'arross va passant per un seguit de tres llacunes creades artificialment i acaba desembocant a la badia, ja sigui la dels Alfacs o la del Fangar.

Quantitat a l'alça

Des del 2015 en què se'n va fer càrrec Aquambiente, es fa un seguiment acurat del procés i de la qualitat de l'aigua i s'intenta anar incrementant cada any el volum total d'aigua tractada. Així, enguany es preveu haver tractat uns 9 milions de metres cúbics d'aigua, entre els dos aiguamolls de depuració. Segons les anàlisis, l'eficiència mitjana

de depuració arriba entre el 80 i el 85 per cent.

En aquest sentit, no els han afectat les restriccions de regadiu que hi ha hagut aquest estiu al Delta, arran de la sequera prolongada a la conca de l'Ebre. «Hem estat en contacte amb les comunitats de regants, ens hem anat adaptant, i a les zones més baixes del Delta, com és on es trobem, sempre ha arribat aigua per poder anar tractant-la», explica Hernández. Amb tot, sí que han detectat que enguany l'aigua presentava un major grau de salinitat i més contaminants que en els anys anteriors.

badies

En el cas d'Illa de Mar, l'aigua depurada naturalment s'acaba abocant a la badia del Fangar pel Goleró, amb el conseqüent benefici que això suposa per exemple per als productors de musclos i ostres de la zona. Pel que fa a l'Embut, l'aigua arriba al Clot de la llacuna natural de l'Encanyissada, i d'allí acaba desembocant a la badia dels Alfacs. Al Clot, que és més tancat, s'ha fet també més explícita la millora de la qualitat de l'aigua, segons confirmen els caçadors i pescadors de la zona.

La seva activitat coincideix principalment amb el cicle de conreu de l'arros (d'abril a octubre), i fins al gener els anys que els camps poden continuar inundats per a la caça. La resta de mesos es tanca el circuit i es manté l'aigua, fet que afavoreix la presència de fauna, sobretot aus aquàtiques.

El 2020, els aiguamolls artificials de depuració d'Illa de Mar i de